

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ในปัจจุบันนี้ การประกอบอาชญากรรมหรือการกระทำความผิดที่มีโทษทางอาญามีแนวโน้มที่ผู้กระทำความผิดจะมีการพัฒนารูปแบบและวิธีการกระทำความผิดอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา ทั้งในด้านกรรมวิธีการกระทำความผิดโดยใช้เทคโนโลยีระดับสูงและเทคนิคที่ทันสมัยเข้ามาเป็นเครื่องมือในการประกอบความผิด รวมถึงการกระทำที่เกี่ยวข้องและมีเครือข่ายโยงใยระหว่างประเทศ โดยการรวมกันเป็นกลุ่มผู้มีอิทธิพลและพัฒนาเป็นองค์กรอาชญากรรม ซึ่งการกระทำความผิดเหล่านี้มีความซับซ้อนและละเอียดอ่อน โดยบางครั้งมีเจ้าหน้าที่ของรัฐร่วมมือและให้ความสะดวกในการกระทำความผิด เช่น อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Crimes) อาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crimes) อาชญากรรมที่ผู้กระทำผิดเป็นองค์กร (Organized Crimes) อาชญากรรมทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ (IT Crimes) อาชญากรรมที่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Crimes) และอาชญากรรมร้ายแรงอื่นๆ (Serious Crimes) ฯลฯ โดยการประกอบอาชญากรรมในแต่ละครั้งย่อมส่งผลกระทบต่อธุรกิจการค้า ระบบเศรษฐกิจ ความมั่นคงของประเทศเป็นมูลค่ามหาศาล นอกจากนี้แล้วสิ่งที่ไม่อาจประเมินความเสียหายได้คือ ความสูญเสียของชีวิตร่างกายและที่สำคัญที่สุดคือ ความสงบสุขของคนในสังคม ดังนั้นหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพอันประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และความชำนาญในการสอบสวนจะทำให้การสอบสวนมีประสิทธิภาพสูงสุด แต่หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการสอบสวนในปัจจุบัน คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ยังพบอุปสรรคปัญหาในการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อดำเนินคดีและยังไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ เนื่องจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องรับผิดชอบคดีทั่วไปทุกประเภท และใช้วิธีการสอบสวนแบบเดียวกันในทุกประเภทคดี การสร้างผู้เชี่ยวชาญและระบบงานที่มีประสิทธิภาพในการสืบสวนสอบสวนเพื่อควบคุมอาชญากรรมที่มีลักษณะพิเศษดังกล่าวในสำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องใช้ระยะเวลาานาน ไม่ทันต่อการพัฒนาของการประกอบอาชญากรรมที่มีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นทุกขณะตามที่คุณเขียนได้ทำการศึกษาไว้ ดังนั้นการสอบสวนในคดีลักษณะพิเศษดังกล่าวจึงได้มีการจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ซึ่งการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษภายใต้พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 จะมีลักษณะร่วมกันทำงาน มีทีมงานที่มาจากสาขาวิชาชีพซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ เพื่อให้การดำเนินคดีมีประสิทธิภาพในการค้นหาความจริง มีการเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่และมีมาตรการพิเศษเพื่อให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนคดีพิเศษสามารถปฏิบัติหน้าที่ในการรวบรวมพยานหลักฐานอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น การค้นโดยไม่มีหมายค้น การดักฟัง การแฝงตัวเข้าไปในองค์กร การยึดหรืออายัดหลักฐาน หรือการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสืบสวนสอบสวน

นอกจากนี้ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 32 ยังบัญญัติให้อำนาจพนักงานอัยการหรืออัยการทหารเข้าร่วมสอบสวนหรือปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษอันเป็นหลักการที่ถูกต้องในกระบวนการยุติธรรมที่ให้อัยการเข้ามาร่วมสอบสวน เนื่องจากตามทฤษฎีแล้วการสอบสวนและฟ้องร้องเป็นกระบวนการเดียวกันไม่สามารถแบ่งแยกจากกันได้และองค์กรที่ควบคุมในส่วนนี้ “ องค์กรอัยการ ” แม้ตามมาตรา 32 ของพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษจะให้อำนาจพนักงานอัยการเพียงเข้าร่วมสอบสวนคดีกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ไม่มีอำนาจสั่งการ ควบคุม เหมือนอย่างอัยการในระบบสากล เช่น ญี่ปุ่น อิตาลี ฝรั่งเศส เยอรมัน ฯลฯ ก็ตามแต่ก็ถือว่าเป็นการพัฒนาบทบาทของอัยการไทยในอีกระดับหนึ่งที่พนักงานอัยการไม่เป็นเพียงผู้มีบทบาทในกลั่นกรองสำนวนการสอบสวนที่พนักงานสอบสวนเสนอมาเท่านั้น อัยการจะทำการสอบสวนเพิ่มเติมอย่างหนึ่งอย่างใดไม่ได้ด้วยตนเอง ต้องกระทำผ่านพนักงานสอบสวนจึงทำให้การดำเนินการของพนักงานสอบสวนมีความสำคัญต่อการฟ้องคดีของอัยการเป็นอย่างมาก นอกจากนี้แม้ว่ากฎหมายจะให้อำนาจอัยการในการสั่งสอบสวนเพิ่มเติมหรือสั่งให้ส่งพยานมาเพื่อซักถามได้ แต่ก็ยังไม่เป็นการเพียงพอในการอำนวยความยุติธรรมและไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากพนักงานสอบสวนดังที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษามาแล้วในบทที่ 2

ดังนั้นตามที่พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ซึ่งบัญญัติให้อำนาจอัยการเข้าร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษในคดีลักษณะพิเศษนี้ก็必将ทำให้กระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพขึ้นกว่าแต่ก่อน เพราะอัยการเป็นผู้มีความรู้ในเชิงการดำเนินคดีชั้นศาลเป็นอย่างดีเนื่องจากประสบการณ์ในทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับศาลจึงทำให้อัยการรู้ดีว่าควรจะทำสอบสวนอย่างไรจึงจะเป็นการถูกต้อง รัดกุม เป็นประโยชน์แก่การดำเนินคดีในชั้นศาลและอัยการมีหน้าที่ว่าความในศาลอยู่แล้วการที่อัยการรู้ข้อเท็จจริงมาตั้งแต่

ต้นในชั้นสอบสวนย่อมเป็นประโยชน์ในการว่าความ เพราะการที่ได้ฟังได้เห็นผู้ต้องหา ผู้เสียหายหรือพยานด้วยตนเองย่อมทำให้อัยการสามารถวินิจฉัยข้อเท็จจริงได้ถูกต้องกว่าที่อ่านแต่สำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนแต่เพียงด้านเดียว และการที่ให้อัยการเข้ามาร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษยังเป็นการคานและถ่วงดุลย์อำนาจสอบสวน (check and balance) เพื่อไม่ให้พนักงานสอบสวนใช้อำนาจไปในทางที่มีขอบ

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการที่ได้ทำการศึกษาถึงบทบาทของอัยการตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 แม้บทบัญญัติตามมาตรา 32 จะบัญญัติให้อำนาจอัยการเข้าไปร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษแต่อัยการก็มีอำนาจเพียงเข้าไปร่วมสอบสวนอัยการไม่มีอำนาจสั่งการ ควบคุมหรือเป็นหัวหน้าบังคับบัญชาพนักงานสอบสวนคดีพิเศษเหมือนอย่างระบบอัยการสากลที่อัยการเป็นหัวหน้าโดยพนักงานสอบสวนเป็นผู้ช่วยเหลือของอัยการก็ตาม แต่ผู้เขียนเห็นว่าการให้อำนาจอัยการเข้าไปร่วมสอบสวนเป็นหลักการที่ดี เพราะกระบวนการขึ้นก่อนฟ้องนั้นโดยหลักการแล้วเป็นกระบวนการเดียวกันไม่สามารถแบ่งแยกจากกันได้ วัตถุประสงค์สุดท้ายของการดำเนินคดีในชั้นก่อนฟ้องคือ การนำตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ ดังนั้นอำนาจสอบสวนจึงเป็นอำนาจที่สำคัญยิ่งที่จะบันดาลความยุติธรรมหรือความอยุติธรรมให้เกิดขึ้นได้ และกระบวนการสอบสวนต้องมีกลไกมาคานและดุลย์อำนาจอย่างเหมาะสมนั่นคือ “ อัยการ ” แต่เนื่องจากการให้อัยการเข้าร่วมสอบสวนนั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงบทบาทของอัยการในกระบวนการยุติธรรมเป็นอย่างมากในประเทศไทย ย่อมต้องมีปัญหาและอุปสรรคดังที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษามาแล้ว เพื่อบรรลุถึงจุดมุ่งหมายของระบบการสอบสวนให้มีความเป็นสากลมากขึ้น ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะให้มีการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การกระทำความผิดที่เข้าลักษณะคดีพิเศษตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) นั้นควรให้พนักงานอัยการหรืออัยการทหารเข้าร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษโดยอัตโนมัติโดยไม่ต้องให้รับมติจาก กคพ. เสียก่อน ถ้าอัยการต้องรอดิจจากคณะกรรมการคดีพิเศษเสียก่อนอาจไม่ทันการณ์ตามเหตุผลที่ผู้เขียนได้วิเคราะห์ไว้แล้วในบทที่ 4 ซึ่งผู้เขียนเห็น

ว่าควรแก้ไขมาตรา 32 ที่ได้บัญญัติไว้แต่เดิมที่สามารถตีความได้ว่าคดีพิเศษที่จะให้อัยการเข้าร่วมสอบสวนนั้นต้องได้รับมติจากคณะกรรมการคดีพิเศษเสียก่อนเป็นดังต่อไปนี้

“ ถ้าการกระทำความผิดใดเข้าลักษณะคดีพิเศษตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) แล้ว ต้องมีพนักงานอัยการหรืออัยการทหารเข้าร่วมสอบสวนหรือปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ แต่ในกรณีการกระทำความผิดนอกจากมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) นั้น ถ้า กคพ. เห็นว่าเพื่อประสิทธิภาพในการปราบปรามการกระทำความผิดคดีพิเศษ กคพ. จะให้ความเห็นชอบให้คดีพิเศษคดีใดคดีหนึ่งหรือคดีประเภทใดต้องมีพนักงานอัยการ หรืออัยการทหารแล้วแต่กรณีมาสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือมาปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษเพื่อให้คำแนะนำและตรวจสอบพยานหลักฐาน ตั้งแต่ชั้นเริ่มการสอบสวนแล้วแต่กรณีก็ได้ “

2. ในปัจจุบันการให้อัยการเข้าร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ ในเรื่อง “ การสอบสวนร่วมกัน ” ยังไม่มีกติกากำหนดชัดเจนเนื่องจากไม่มีการวางแผน ปรึกษาหารือซึ่งทำให้เกิดปัญหาตามที่ผู้เขียนได้ทำการวิเคราะห์ไว้แล้วในบทที่ 4 ดังนั้นผู้เขียนเห็นว่า “ การสอบสวนร่วมกัน ” ต้องมีการวางรูปคดีตั้งแต่ต้นก่อนลงมือสอบสวนเพื่อที่ให้การสอบสวนมีประสิทธิภาพ เอกภาพมีการสอบสวนไปในทิศทางเดียวกันซึ่งย่อมส่งผลดีต่อกระบวนการยุติธรรมในชั้นถัดไป และถ้ามีความเห็นที่แย้งกันระหว่างพนักงานสอบสวนคดีพิเศษกับอัยการในระหว่างการสอบสวนต้องฟังคำสั่งของอัยการเพราะมีเช่นนั้นแล้วอัยการก็ไม่มีบทบาทเช่นไรเลยในการสอบสวนซึ่งไม่น่าจะใช้หลักการที่ถูกต้องในการให้อัยการเข้าร่วมสอบสวนในคดีพิเศษนี้ โดยการเพิ่มเติมบทบาทของอัยการในเรื่องที่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษต้องฟังความเห็นของอัยการในกรณีที่มีความเห็นขัดแย้งแตกต่างกันในรูปคดีนี้ลงในข้อบังคับ กคพ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสอบสวนร่วมกันหรือปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันในคดีพิเศษระหว่างพนักงานสอบสวนคดีพิเศษกับพนักงานอัยการหรืออัยการทหาร พ.ศ. 2547 ที่ในปัจจุบันข้อบังคับ ฯ ดังกล่าวยังไม่ได้บัญญัติเรื่องนี้ไว้

3. อำนาจในการทำความเข้าใจในทางคดีนั้นควรให้เป็นอำนาจของพนักงานอัยการไม่ควรเป็นของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ เนื่องจากความเห็นในทางคดีของพนักงานสอบสวนนั้นในทางปฏิบัติไม่มีผลบังคับในทางกฎหมายแก่อัยการ เพราะอัยการไม่ได้พิจารณาความเห็นของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษและถ้าอัยการมีความเห็นทางกฎหมายแล้วย่อมทำให้

บทบาทของอัยการในการเข้าร่วมสอบสวนนั้นมีลักษณะโดดเด่นมากยิ่งขึ้น ไม่เป็นเพียงองค์ประกอบในการสอบสวนที่เข้าไปนั่งฟังการสอบสวนแต่เพียงอย่างเดียวเพราะไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์ แต่อย่างไร ดังนั้นผู้เขียนจึงเห็นว่าควรเพิ่มบทบาทให้อัยการมีอำนาจทำความเข้าใจในทางคดีโดยเพิ่มบทบาทของอัยการในส่วนนี้ในข้อบังคับ กคพ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสอบสวนร่วมกันหรือปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันในคดีพิเศษระหว่างพนักงานสอบสวนคดีพิเศษกับพนักงานอัยการหรืออัยการทหาร พ.ศ. 2547

4. อำนาจของพนักงานอัยการในการสั่งคดีพิเศษนั้นควรจะให้อัยการคนที่ทำการสอบสวนเป็นผู้ฟ้องร้องคดีเพื่อเป็นการประหยัดทรัพยากรบุคคลที่ไม่ต้องให้อัยการที่ทำการสอบสวนมาเป็นพี่เลี้ยงคอยให้คำปรึกษาในคดีนั้นอีกและยังเป็นการประหยัดเวลาทำให้คดีเกิดความรวดเร็วขึ้น เพราะอัยการได้รู้ข้อเท็จจริงคดีในเบื้องต้นแล้วไม่ต้องมาอธิบายเพื่อให้เกิดความเข้าใจซ้ำอีก ซึ่งหากอัยการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบอัยการก็จะได้รับโทษตามประมวลกฎหมายอาญาและการใช้ดุลยพินิจของอัยการยังสามารถถูกตรวจสอบได้โดยทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นการให้อัยการผู้ที่ทำการสอบสวนมาเป็นผู้ทำการฟ้องร้องเป็นบุคคลเดียวยกย่อมไม่ทำให้กระบวนการยุติธรรมเสื่อมความยุติธรรมลงแต่อย่างใดโดนการเพิ่มเติมบทบาทของอัยการที่ให้ทำหน้าที่สอบสวนและฟ้องร้องเป็นบุคคลเดียวยกย่อมไม่ทำให้กระบวนการยุติธรรมเสื่อมความยุติธรรมลงแต่อย่างใดโดนการเพิ่มเติมบทบาทของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษกับพนักงานอัยการหรืออัยการทหาร พ.ศ. 2547 เพื่อให้เกิดความชัดเจนดังนี้

“ เมื่อสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว ให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการหรืออัยการทหารที่เข้าร่วมสอบสวนเพื่อพิจารณาสั่งคดีต่อไป ”

5. การจัดตั้งสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีพิเศษ 1 (สฝพศ. 1) เพื่อให้อัยการเข้ามาร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษนั้นย่อมประสบปัญหาและอุปสรรคในด้านบุคลากรอัยการ ในปัจจุบันมีอัยการที่อยู่ในสำนักงานนี้เพียง 12 ท่านซึ่งไม่สมดุลงกับเนื้อหาของคดีพิเศษที่คดีพิเศษเรื่องหนึ่งมีเนื้อหาเอกสาร พยานหลักฐานเป็นจำนวนมากและอัยการต้องมีหน้าที่หลายบทบาททั้งด้านการสอบสวน ว่าความเป็นที่ปรึกษาให้กับอัยการที่จะทำการสั่งคดีพิเศษ ดังนั้น ปัญหาบุคลากรในหน่วยงานจึงเป็นอุปสรรคเป็นอย่างมากในการเข้า

ร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งผู้เขียนเสนอแนะว่าควรเพิ่มจำนวนบุคลากรในหน่วยงานให้มีมากขึ้นแต่ไม่ใช่เพิ่มจำนวนอัยการเพราะการเพิ่มอัตรากำลังทำได้ยากเพราะกฎหมายกำหนดคุณสมบัติไว้สูง คือ ต้องจบปริญญาตรีทางด้านกฎหมาย เป็นเนติบัณฑิตไทย ต้องผ่านการสอบคัดเลือกและอบรมและอัยการที่จะเข้ามาทำงานก็ต้องมีความเชี่ยวชาญในด้านการฟ้องร้องดำเนินคดี คัดกรองพยานหลักฐานและมีความรู้ทางด้านเศรษฐกิจและความรู้ในด้านการประกอบอาชญากรรมจึงเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ แต่ผู้เขียนมีความเห็นว่าให้เพิ่มบุคลากรทางด้านนิติกรหรือผู้ที่จะสามารถจะมาเป็นที่งานของอัยการได้เพราะการเพิ่มบุคลากรในด้านนี้ทำได้ง่ายกว่าการเพิ่มอัตรากำลังของอัยการ เช่น อัยการ 1 ท่านอาจมีทีมงานเป็นนิติกรซัก 3 คนเพื่อมาช่วยอัยการในการหาข้อมูล บันทึกถ่ายข้อมูลทางเอกสารต่างๆโดยอัยการจะได้ไม่ต้องลงมือปฏิบัติเอง

6. การที่มาตรา 32 ของพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ให้อำนาจอัยการเข้าร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษด้วยนั้นจึงทำให้อัยการต้องถอยบทบาทของตนไปในชั้นสอบสวนด้วย แต่เนื่องจากอัยการไม่มีความชำนาญในด้านการสอบสวน อัยการมีความชำนาญเพียงด้านการฟ้องร้องและดำเนินคดี ผู้เขียนจึงเสนอแนะว่าให้มีการฝึกอบรมความชำนาญในการสอบสวนเพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะความชำนาญในด้านการสอบสวนเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้จริงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เทียบเท่ากับอัยการในระบบสากลต่อไป

7. แม้ว่าโดยหลักแล้วการจัดตั้งสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีพิเศษ 1 จะมีการดำเนินงานที่ไม่ซ้ำซ้อนกับอัยการในสำนักงานคดีอื่น เช่น สำนักงานคดีอาญา สำนักงานคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ฯลฯ ดังที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ไว้แล้วในบทที่ 4 แต่ผู้เขียนเห็นว่าคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 นี้ควรให้อัยการแต่ละสำนักงานที่มีความเชี่ยวชาญ สันักัดแต่ละสำนักงานเป็นผู้เข้ามาร่วมการสอบสวนแทนอัยการในสำนักงานคดีพิเศษ เช่น คดีทางการเงิน การธนาคาร หลักทรัพย์ ฯลฯ ก็ให้อัยการในสำนักงานคดีเศรษฐกิจและทรัพยากรเป็นผู้เข้ามาร่วมการสอบสวน ส่วนคดีทางทรัพย์สินทางปัญญาก็ให้อัยการในสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศเข้ามาร่วมสอบสวนแทนอัยการในสำนักงานคดีพิเศษ และ

เมื่ออัยการเหล่านี้ทำการสอบสวนแล้วก็ควรให้อัยการคนเดียวกันนั้นที่ทำการสอบสวนเป็นผู้ฟ้องร้องคดี ว่าความผิดเนื่องจากการสอบสวนเป็นกระบวนการเดียวกันกับการฟ้องร้องและอัยการที่เข้าไปร่วมดำเนินการสอบสวนได้รู้ข้อเท็จจริงตั้งแต่เบื้องต้นแล้วว่ามีข้อเท็จจริงเช่นไรบ้าง ซึ่งย่อมมีประโยชน์ในการว่าความ ส่วนอัยการในสำนักงานคดีพิเศษนั้นผู้เขียนเห็นว่าควรให้อัยการเข้าร่วมสอบสวนในคดีความผิดตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (2) ที่นอกจากบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ เช่น คดีกบฏแบ่งแยกดินแดน , ความไม่สงบภาคใต้ องค์การอาชญากรรม ฯลฯ

8. ผู้เขียนเห็นว่าควรแก้ไขปรับปรุงให้อัยการเข้าร่วมสอบสวนในคดีธรรมดาด้วย เพื่อให้มีความเสมอภาคกันระหว่างคดีพิเศษและคดีธรรมดา เพื่อให้ผู้เสียหายและผู้ต้องหาได้รับการปฏิบัติและความคุ้มครองในกระบวนการยุติธรรมที่เสมอภาคกันอันเป็นการสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 30 โดยในระยะเริ่มต้นอาจให้อัยการเข้าร่วมสอบสวนในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างต่ำไม่ต่ำกว่า 5 ปี ส่วนคดีที่มีอัตราโทษจำคุกต่ำกว่า 5 ปี ให้เป็นดุลยพินิจของอัยการว่าจะเข้าร่วมสอบสวนคดีด้วยหรือไม่ ถ้าเห็นว่าตำรวจได้ดำเนินการสอบสวนอย่างมีประสิทธิภาพและไม่มีข้อระแวงสงสัยในการลำเอียง ก็ควรปล่อยให้ทำหน้าที่ของพนักงานสอบสวนโดยเฉพาะพนักงานอัยการจะสอดเข้าไปเกี่ยวข้องต่อเมื่อจำเป็นและสมควรจริงๆ อย่างไรก็ตามการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวในกรณีดังกล่าวมานี้มีความยากลำบากอย่างยิ่งที่จะก่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม เพราะในอดีตได้มีความพยายามแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องดังกล่าวมาแล้วหลายครั้งแต่ก็ไม่สามารถประสบความสำเร็จได้เลย เนื่องจากความเชื่อที่ว่า การสอบสวนต้องเป็นเรื่องของตำรวจเท่านั้น ความเชื่อดังกล่าวได้ถูกปลูกฝังมาอย่างช้านานการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวคงต้องอาศัยเวลาเป็นอย่างมาก แต่ผู้เขียนก็ขอสนับสนุนหลักการดังกล่าวเพื่อให้ระบบการสอบสวนของไทยมีการพัฒนาเทียบเท่ากับระบบสากล